

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Monitio ad Parochos, paragr. 10.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

substantialibus. Quare non immerito sic definitur a Pontifice, non novum jus condens, sed quod est, de jure naturæ declarans.

2. Atque id verum est, tamen si ab altero ex conjugibus ejusmodi conditio apponatur, quia validitas Matrimonii æque pendet ab utriusque consensu, ut contra Covarruvias, & alios requirentes ad nullitatem, ut conditio hæc apponatur ab utroque, notat Castropalaus, b esto Sanchez probabilem vocet sententiam Covarruvias.

3. Cum autem hæc conditiones versari possint circa tria bona Matrimonii superius dicta, Sacramentum, Fidem, Prolem: Quæritur, an quæcumque conditio contra hæc tria, Matrimonium irritet? Exemplum primi est: *Contraho tecum donec, seu, si non inveniam puberiores*; id enim est contra Matrimonii Sacramentum; quod est indissolubile. Exemplum secundi: *Contraho tecum, si te adulterandam tradideris*. Exemplum tertii: *Contraho tecum, si vitabimus generare, vel educere prolem*.

4. Et omnes quidem conveniunt, conditiones contra bonum Sacramenti, & Fidei in primo, & secundo exemplo allatas irritare Matrimonium, quia hæc sunt contra essentialia Matrimonii. At de conditione contra generationem Proles Sanchez e putat ab ea irritari Matrimonium, quia pari modo illius essentialis ipsa repugnans est.

5. Sed G. d. Hurtad. melius distinguit; aitque, ab ea Matrimonium irritari, quando apponitur conditio evitandi prolem medio illicito v. gr. si deberet evitari, sumendo remedia ad deiciendum sætum, occidendo, vel non educando prolem susceptam, &c. Id enim est planè contrarium Matrimonio: non autem irritari, quando apponitur eadem conditio modo licito v. gr. si evitanda esset susceptio prolis, quia conjux nolle perere; quod utique licitum ipsi est, vel, quia etiam nolle reddere, sed cum consensu alterius conjugis, puta emisso ex utriusque voluntate Voto Castitatis: id enim non repugnat Matrimonio, cujus essentia est obligatio ad transferendum corpus in ordine ad generationem, non vero ipsa actualis generatio, ut supra vidimus. Quare, si actualis evitatio prolis fiat propter bonum finem ex utriusque conjugis consensu, ut fuit in Matrimonio Sanctissimæ Virginis, & Sancti Joseph,

nec illicita est, nec Matrimonii essentialiter repugnans.

§. IX.

Sub conditione positiva, vel negativa.

1. **H**Æc, vel similis positiva conditio sine præfixione temporis: *Te duco in uxorem, si Romam adiveris*, unico, & primò actu impletur. Debet autem impleri, quam è primum moraliter possit. Unde, si occurrat moralis opportunitas, & Romam non adeas, solvitur contractus tui Matrimonii, si adeas, stabilitur, & firmus redditur; jam enim purificatur conditio. De hac conditione sic habet Textus. *f. Si in Capitolium ascenderit, sic recipienda est, si, cum primum potuerit, ascenderit.*

2. Contra, hæc, vel similis conditio negativa sine determinatione temporis: *Te duco, si Romam non adiveris*, prorsus vana est, & nullum unquam pariet Matrimonium, quia esset expectandum usque ad mortem, ut videretur, an ille Romam adiret, nec ne, quod esset dicere, Matrimonium esse adimplendum post mortem, quo nihil magis ridiculum esse posset.

3. Quoniam vero sic aliquis contrahere potest aliquando: *Te duco, modo Romam non adiveris*, maxime est advertendum ejusmodi consensum non esse sub conditione, sed sub modo. Quare Matrimonium est validum, quia est absolute contractum, & solum remanet obligatio conjugi Romam non adeundi, seu illum modum servandi, si turpis non est.

§. X.

Monitio ad Parochos.

4. **H**actenus dicta de consensu conditionato in Matrimonio locum hodie nullum habere debebunt, quia monendi sunt Parochi (quorum, & Testium assistentia est post Tridentinum necessaria ad validitatem Matrimonii) ut nunquam ejusmodi conditionatos consensus admittant. Nam licet, si admitterent, Matrimonium perficiendum foret per conditionis adventum, modo in superioribus explicato; nihil enim circa rem hanc Tridentinum innovavit, nihilomi-

nus prudenter Parochi facient, si absolutum requirant consensum. Quod, si alicujus conditionis impletio ad Matrimonium expectanda sit, ea expectetur, antequam illud per verba de presenti celebretur. Utile tamen fuit, prædictas condiciones explicare, tum, ut natura contractus Matrimonii magis introspiciretur, tum, quia illæ locum sæpè habere possent in Sponsalibus, in quibus non est opus præsentia Parochi, ut recte notat Sanchez.

a Sanc. l. 5. chez. a d. 1. n. 1.

CAPUT VI.

De Consensu Matrimonii coacto.

§. I.

De Consensu dato ex Errore, & similibus. Remissivè.

1. Quoad errorem, dolum, deceptionem, recole, quæ superius dicta sunt circa sponsalia, nam, quia eadem hic sunt observanda, molestum esset, illa repetere.

b Supra Tr. 3. c. 2. §. 2.

2. Præterea scito, nihil nos hic agere de consensu Matrimonii habito ex spe lucri, ex blanditiis, ex amore, &c. hæc enim sine dubio nihil obstant validitati Matrimonii, cum ea non faciant involuntarium, sed maxime voluntarium augeant. Lege Sanchez.

c Sanc. l. 4. matrim. d. 11.

§. II.

De Consensu ex Metu

1. Eminens, ut supra explicuimus, metum alium esse gravem, alium levem, justum, injustum, incussum, vel ad extorquendum Matrimonium, vel ad aliud, incussum item, vel ab extrinseca causa libera, vel ab intrinseco.

d L. 1. in Decal. c. 2. §. 5.

2. His in memoriam redactis, hic ea ex aliis dictis afferam, quæ magis pertinent ad materiam de Matrimonio, quo ad meticulousum consensum, in quo versamur. Et quamvis multa de hoc argumento dicta sint supra, aliqua tamen ex illis hic repetere, claritatis, & commoditatis gratia, non gravabor.

e Supra Tr. 3. de spons. c. 2. §. 2.

Metus gravis injuste incussus, ad extorquendum Matrimonium.

3. Matrimonium hoc metu contractum est jure naturæ; ex mea sententia, nullum, id alicubi statim probatum est ex eo capite, quod quicumque contractus, simili injusto metu initus, non potest parere in alio jus Justitiæ; sic enim oriretur Justitia ab injuria; scilicet ab Injustitia, quod est impossibile. Est etiam ejusmodi Matrimonium ab Ecclesia & annullatum, quod nemo negat.

4. Hinc sequitur, etiam juramentum, quocumque, vel Matrimonium, vel sponsalia meticulousa firmet, esse nullum, & non obligare ad ratificandum, nec indigere relaxatione, quia Juramentum sequitur naturam contractus, cui adhæret. Si ergo contractus dicti Matrimonii nullam inducit obligationem, nec inducit Juramentum.

Matrimonium ex metu levi injusto, ad Matrimonium extorquendum incusso.

5. Probabile est, hoc Matrimonium nullum esse in foro conscientie, idque potissimum, quia ei deest perfectus consensus, qui Matrimonio, quod est ex natura sua indissolubile, necessarius est. At multo est probabilius, validum in eodem foro conscientie esse, tum jure naturæ, tum positivo. Ratio potissima est, quia, cum metus levis sit in potestate ineuntis Matrimonium, ut, & alium contractum, facileque illum is depellere possit, si non depellit, liberè, & perfectè sine ulla actione contrahit, & consequenter cum perfectissima libertate consentit.

6. Dixi (in foro conscientie) nam, ne detur ansa litibus, metui levi non datur actio in foro externo, ut omnes docent.

Matrimonium ex metu, sive levi, sive gravi, injuste incusso, ad Matrimonium.

7. Matrimonium ex hoc metu est validum. Ratio est, quia radix, unde nullus fit, vel rescindi possit contractus, est injuria, quæ fiat contrahenti: at nulla injuria fit ei, cui sic causa metus datur, &c. ergo, &c. Quam enim tibi injuriam irrogo, si dicam: Nisi mihi hoc